

Sygn. akt II AKa 125/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2012 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Marek Długosz
Sędziowie:	SSA Beata Barylak-Pietrkowska (spr.) SSA Krzysztof Marcinkowski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Iwona Goślińska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Stanisława Pieczykolana

po rozpoznaniu w dniu 25 września 2012 roku sprawy

wnioskodawcy M. S.

o odszkodowanie i zadośćuczynienie

z powodu apelacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 19 marca 2012 roku sygn. akt III Ko 403/11

I. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,

II. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. D. S. kwotę 177,12 (sto siedemdziesiąt siedem złotych 12/100) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu w postępowaniu odwoławczym,

III. Kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

sygn. akt II AKa 125/12

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 21 listopada 2011 roku M. S. domagał się od Skarbu Państwa zasądzenia odszkodowania w kwocie 10.000 złotych i zadośćuczynienia w kwocie 10.000 złotych z tytułu nieprawidłowego wyroku zapadłego w sprawie sygn. akt IX K 39/10 Sądu Rejonowego w Kielcach, którym to orzeczeniem wydano „wyrok łączny wyższy niż kumulacja wyroków”, a w wyniku kasacji „Sąd Najwyższy dopatrywał się, że naruszono prawo”, uchylając ten wyrok i przekazując sprawę do ponownego rozpoznania. Podkreślił wnioskodawca, że w później wydanym wyroku skazano go na łagodniejszą karę, a zatem odszkodowanie wiązać należy z wykonaniem wobec niego kary, której nie powinien być ponieść, zaś zadośćuczynienie – z krzywdą, jakiej doznał w związku z tym w sferze psychicznej, wyrażającej się w uczuciu poniżenia, utracie dobrego imienia, w cierpieniach fizycznych podczas odbywania kary pozbawienia wolności, co skutkowało także tym, że „stał się nerwowy, opryskliwy”, był przez to karany dyscyplinarnie, a nadto skutkowało to „dodatковым wyrokiem i okaleczeniem ciała”.

Na rozprawie głównej w dniu 30 stycznia 2012 roku M. S. podtrzymał pisemny wniosek twierdząc, że „przesiedział karę orzeczoną wyrokiem łącznym w sprawie IX K 39/10” oraz dodając, że odszkodowanie w wysokości 20.000 złotych „ma mu zrekompensować wydanie wyroku niezgodnego z prawem oraz okres, jaki trwał do wydania nowego wyroku łącznego, tj. 15 miesięcy”, zaś zadośćuczynienie w wysokości 10.000 złotych (Sąd Okręgowy błędnie określił je w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku na str. 1 jako wyrażające się kwotą 15.000 złotych) „ma mu zrekompensować krzywdę wynikłą z oczekiwania na nowy wyrok”.

Wyrokiem z dnia 19 marca 2012 roku sygn. III Ko 403/11 Sąd Okręgowy w Kielcach na zasadzie art. 552 § 4 kpk i art. 554 § 2 kpk oddalił wniosek M. S., zasądając od Skarbu Państwa koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu oraz stwierdzając, że koszty postępowania w sprawie ponosi Skarb Państwa.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy zauważył m.in., że brak jest podstaw faktycznych i prawnych do uwzględnienia roszczenia wnioskodawcy oraz że „w rozpoznawanej sprawie po uchyleniu przez Sąd Najwyższy wyroku łącznego z dnia 26 kwietnia 2010 roku (sygn. akt IX K 39/10) wskutek kasacji M. S. nie został uniewinniony czy też skazany na karę łagodniejszą, a więc brak jest podstaw do przyjęcia odpowiedzialności Skarbu Państwa (...)”[str. 15 pisemnych motywów zaskarżonego wyroku].

Wyrok powyższy zaskarżył apelacją pełnomocnik wnioskodawcy, zarzucając na podstawie art. 438 pkt 2 i 3 kpk „naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a w szczególności art. 7 kpk poprzez jednostronnie niekorzystną ocenę materiału dowodowego” oraz wnosząc „o zmianę wyroku poprzez zasądzenie M. S. kwoty dochodzonej wnioskiem tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania”.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie, albowiem argumenty w niej zawarte nie były tego rodzaju, by mogły skutecznie podważyć trafne stanowisko Sądu I instancji.

Podkreślenia wymaga na wstępie, że zasadnie Sąd Okręgowy stwierdził, iż wniosek M. S. był bezpodstawny w świetle uregulowań z art. 552 kpk. Zgodnie bowiem z przepisem art. 552 § 1kpk „Oskarżonemu, który w wyniku wznowienia postępowania lub kasacji został uniewinniony lub skazany na łagodniejszą karę, służy od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę oraz zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, wynikłe z wykonania względem niego w całości lub w części kary, której nie powinien być ponieść”.

Odnosząc powyższe do realiów niniejszej sprawy stwierdzić należało, że co prawda M. S. wskutek kasacji został skazany na łagodniejszą karę, ale jednocześnie – nie odbył on kary nieprawidłowo orzeczonej.

Jak wynika bowiem z zebranego materiału dowodowego wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 26 kwietnia 2010 roku sygn. akt IX K 39/10 orzeczono wobec wnioskodawcy m.in. karę łączną 1 roku i 1 miesiąca pozbawienia wolności w miejsce kary 8 miesięcy pozbawienia wolności wymierzonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 19 lutego 2007 roku sygn. akt IX K 834/06 oraz kary 3 miesięcy pozbawienia wolności wymierzonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 13 kwietnia 2007 roku sygn. akt XII K 2197/06.

Powyższy wyrok łączny – na skutek kasacji – został uchylony przez Sąd Najwyższy w dniu 1 lutego 2011 roku sygn. akt IV K 351/10, a sprawę przekazano Sądowi Rejonowemu w Kielcach do ponownego rozpoznania.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy w Kielcach wydał w dniu 24 marca 2011 roku sygn. akt IX K 113/11 wyrok łączny, którym m.in. orzeczono wobec wnioskodawcy karę łączną 11 miesięcy pozbawienia wolności w miejsce kary 8 miesięcy pozbawienia wolności wymierzonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 19 lutego 2007 roku sygn. akt IX K 834/06 oraz kary 3 miesięcy pozbawienia wolności wymierzonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 13 kwietnia 2007 roku sygn. akt XII K 2197/06.

W świetle powyższego nie budziło zatem wątpliwości, że wyrok łączny z dnia 26 kwietnia 2010 roku sygn. akt IX K 39/10 wydano z obrazą art. 86 § 1 kk oraz że w efekcie ponownego rozpoznania sprawy wskutek kasacji wyrokiem łącznym z dnia 24 marca 2011 roku sygn. akt IX K 113/11 wymierzono wnioskodawcy „łagodniejszą karę” w rozumieniu art. 552 § 1 kpk. Nie miał dlatego racji Sąd Okręgowy, stwierdzając odmiennie na str. 15 pisemnych motywów zaskarżonego wyroku.

Ten oczywisty błąd nie miał jednak znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż nie została spełniona inna przesłanka z art. 552 § 1 kpk warunkująca możliwość zasądzenia na rzecz M. S. odszkodowania i zadośćuczynienia, a mianowicie : wykonania w całości lub w części kary, której wnioskodawca nie powinien był ponieść. Tę okoliczność ustalił Sąd Okręgowy trafnie, co potwierdził nadto przeprowadzony przez sąd odwoławczy w trybie art. 452 § 2 kpk dowód w postaci pisma Zakładu Karnego w B. z dnia 9 lipca 2012 roku i jego uzupełnienia z dnia 25 września 2012 roku oraz dołączonej do niego dokumentacji w postaci karty orzeczeń (k. 116, 126 – 137). Jak wynika zatem z wyżej wymienionych dokumentów oraz z wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 24 marca 2011 roku sygn. akt IX K 113/11, M. S. odbył karę orzeczoną tym wyrokiem w okresach : 7.07. – 8.07.2006 r., 19.02.2007 r., 13.01. – 24.03.2009 r. oraz 15.05.2009 r. – 12.01.2010 r. Nie budzi wątpliwości, że suma tych okresów nie przekracza 11 miesięcy. Dodatkowo podnieść należy, że zgodnie z powołanym wyżej pismem Zakładu karnego w B. kara łączna 1 roku i 1 miesiąca pozbawienia wolności orzeczona wyrokiem łącznym z dnia 26 kwietnia 2010 roku sygn. akt IX K 39/10 Sądu Rejonowego w Kielcach „nie była nigdy przesłana do wykonywania”, a „Sąd Rejonowy w Kielcach przysłał do wykonania karę łączną z tegoż wyroku z pkt. 6 w wymiarze 1 roku, która następnie pismem z dnia 23-03-2011 r. została wycofana z powodu uchylecia wyroku przez SN”.

Wobec powyższego uznać należało, że Sąd I instancji prawidłowo przyjął brak przedmiotowej przesłanki, aczkolwiek nie uzasadnił swego postąpienia w stosowny sposób.

W odniesieniu do apelacji zauważenia wymaga, że nie miał racji apelujący zarzucając, iż zaskarżony wyrok jest krzywdzący dla wnioskodawcy, gdyż nie wzięto w nim pod uwagę faktu, że „M. S. w oczekiwaniu na korzystne dla siebie orzeczenie Sądu Najwyższego przeszedł głęboki kryzys emocjonalny”. Okoliczność ta nie miała bowiem żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia w realiach niniejszej sprawy, a to wobec braku wskazanych podstaw faktycznych i prawnych do zasądzenia na rzecz wnioskodawcy odszkodowania i zadośćuczynienia. Wbrew żądaniu apelacji, przepisy kodeksu postępowania karnego nie przewidują nadto odpowiedzialności Skarbu Państwa „za cierpienia moralne oraz oczekiwanie na wyrok zgodny z prawem” przy równoczesnym braku przesłanek z art. 552 kpk. Sąd odwoławczy natomiast, zgodnie przede wszystkim ze swą powinnością, a także z żądaniem wnioskodawcy o „ponowne zbadanie sprawy” dokonał kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia, w efekcie której stwierdził, że mimo wskazanych mankamentów wyrok Sądu I instancji był trafny, a apelacja – zarówno w zakresie zarzutu, jak i wniosków – niezasadna.

Z tych przyczyn – na zasadzie art.437 § 1 kpk – Sąd Apelacyjny utrzymał zaskarżony wyrok w mocy, kosztami postępowania obciążając po myśli art. 634 kpk w zw. z art. 554 § 2 kpk Skarb Państwa. O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu przed sądem odwoławczym orzeczono na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze.